

FRA REGIONRÅD TIL INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD

Vedlegg:

1. Utkast til partnerskapsavtale vedtatt av fellesnemnda for Hedmark og Oppland 19.9.19
2. Høringsuttalelse fra Regionrådet for Lillehammer-regionen vedrørende partnerskapsmodell i Innlandet
3. Brev fra Innlandet fylkeskommune vedrørende overgangsordning for Hedmark (ettersendes).
4. Utkast til samarbeidsavtale for Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen
5. Strategi for interkommunalt samarbeid, vedtatt i de tre kommunestyrene 28.3.19

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Sammendrag:

Saken omhandler forslag om etablering av interkommunalt politisk råd som erstatning for Regionråd for Lillehammer-regionen fra 15.12.2019, samt anbefalinger knyttet til rådets arbeidsmåter og administrasjon for å gjøre rådet til en viktigere og mer kraftfull arena og for å løfte fram det strategiske arbeidet i regionen generelt.

Anbefalingene i sakens vurderingsdel er lagt til grunn for utforming av forslaget til samarbeidsavtale mellom deltakerne i Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen.

Saksutredning:

Bakgrunn

Regionrådsmodellen i Oppland har sin forankring i den statlige forsøksordningen «Fritt fram» fra 2003, der formålet var å øke det regionalpolitiske handlingsrommet for å skape større muligheter for lokale og regionale tilpasninger og prioriteringer.

Partnerskapsbyggingen mellom fylkeskommunen og fylkets regioner ble trukket fram som den mest positive effekten i evalueringen av forsøket. «Fritt fram» ble avsluttet ved årsskiftet 2009/2010, men partnerskapsavtalen, som ligger til grunn for regionrådene, har med mindre justeringer blitt videreført etter de samme prinsippene fram til i dag. Erfaringene fra Oppland har også dannet grunnlag for arbeidet med å utmeisle et partnerskapsamarbeid i nye Innlandet fylkeskommune.

De ulike regionene i Oppland har organisert regionrådssamarbeidet og det administrative apparatet rundt dette noe forskjellig. Når det gjelder regionråd, behandler disse normalt i svært liten grad saker som krever at det foreligger en formell organisatorisk overbygning. Mange regionråd har likevel valgt å etablere en formell organisatorisk ramme for samarbeidet, i de fleste tilfeller i form av et paragraf 27-samarbeid. Det har ikke vært tilfelle i Lillehammer-regionen der Regionrådet ikke har hatt noen formell forankring i kommuneloven.

Med ny kommunelov skal det etableres en forutsigbar og ryddig ramme for regionrådssamarbeidene. Dette er viktig av hensyn til åpenhet og demokratisk deltakelse og kontroll. Den nye kommunelovens kapittel 18 om *Interkommunalt politisk råd* er derfor tatt inn i kommuneloven for nettopp å ivareta lovreguleringen av regionrådene bedre. Kapittel 18 er i stor grad basert på tidligere kommunelov § 27, men inkluderer enkelte tilleggsbestemmelser.

Bestemmelsene i ny kommunelov om Interkommunalt politisk råd tilsier behov for å utarbeide en samarbeidsavtale for deltakerne i det regionale samarbeidet. I tillegg skal det etter planen signeres en ny partnerskapsavtale mellom kommunene og nye Innlandet fylkeskommune innen utgangen av februar 2020. Sammen med bestemmelsene i kommuneloven vil den nye partnerskapsavtalen danne det formelle grunnlaget for organiseringen og utformingen av arbeidet i det nye interkommunale politiske rådet.

En enkel spørreundersøkelse blant Regionrådets medlemmer våren 2019 indikerer dessuten at det er rom for å ta grep som kan vitalisere det eksisterende regionrådssamarbeidet i Lillehammer-regionen. Konstitueringen av nye politikere som følge av kommune- og fylkestingsvalget 2019 innebærer at det uansett vil være behov for å gå nye runder med forankring av samarbeidet. Dette kompletterer ytterligere de formelle grunnene til å gjennomgå og revidere den videre utformingen og organiseringen av regionrådssamarbeidet.

På bakgrunn av ovennevnte satte Regionrådet i Lillehammer-regionen saken på agendaen i felles formannskapskonferanse den 24. mai 2019, under overskriften «Fra Regionråd til Interkommunalt politisk råd». I forlengelsen av drøftingene fattet formannskapene i de tre kommunene følgende vedtak:

Formannskapene i Gausdal, Lillehammer og Øyer ber administrasjonen utrede interkommunalt politisk råd for Lillehammerregionen. Saken utredes med utgangspunkt i dagens regionrådsmodell, med forbehold om endringer som følge av etablering av Innlandet fylkeskommune. Samarbeidet i Gudbrandsdalstinget skal også inngå i saken.

Saken fremmes for behandling i første møte etter konstituering av kommunestyre for kommende fireårs-periode.

Når det gjelder samarbeidet i Gudbrandsdalstinget, tas dette opp i en senere sammenheng, etter at interkommunalt politisk råd er konstituert.

Kommunestyrene i Lillehammer, Øyer og Gausdal vedtok tidligere i år en ny strategi for interkommunalt samarbeid, med følgende hovedmål og delmål:

Hovedmål:

- Lillehammerregionen skal gjennom kunnskap, innovasjon og samarbeid videreutvikle regionen som et attraktivt sted å bo og leve, være deltidsinnbygger, arbeide, studere, reise til, investere og drive virksomhet i.

Delmål:

- Mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Samarbeid gir Lillehammer-regionen en sterkere stemme som samfunnsaktør.
- Gjennom samarbeid utvikles fremtidsrettede og effektive løsninger i kommunal tjenesteyting.

Fakta

I denne delen vil det først redegjøres for de formelle kravene til interkommunale politiske råd, slik disse fremgår av kapittel 18 i kommuneloven. Deretter vil det redegjøres for de føringene som partnerskapsavtalen mellom kommunene og nye Innlandet fylkeskommune legger for organiseringen av arbeidet. Oppsummering av den interne evalueringen av regionrådene vil bli referert, og til slutt vil det gjøres rede for noen utviklingstrekk synliggjort i en kartlegging som er foretatt av alle landets regionråd.

Formelle krav til et Interkommunalt politisk råd i kommuneloven kapittel 18:

- To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et slikt råd.
- Et interkommunalt politisk råd kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.
- Rådets navn skal inneholde ordene *interkommunalt politisk råd*.
- Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd. Samtlige deltakere i rådet skal være representert med minst ett medlem i representantskapet.
- Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av rådet.
- Sammensetningen av organet (ene) skal innfri kravene i likestillingsloven, om minimum kjønnsbalanse.
- Når det opprettes et interkommunalt politisk råd, skal det inngås en *skriftlig samarbeidsavtale* mellom alle deltakerne i rådet.

Samarbeidsavtalen skal i henhold til loven fastsette:

- a) rådets navn
- b) om rådet er et eget rettssubjekt
- c) hvor mange medlemmer den enkelte deltakeren skal ha i representantskapet
- d) hvilke saker rådet skal kunne behandle
- e) hvilken myndighet som er lagt til rådet
- f) den enkelte deltakerens eierandel i rådet og ansvarsandel for rådets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
- g) hvordan deltakerne kan tre ut av rådet
- h) hvordan rådet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for oppbevaringen av rådets arkiver etter at rådet er oppløst.

Det vises til kommuneloven for ytterligere detaljer.

Føringer i partnerskapsavtalen mellom kommunene og nye Innlandet fylkeskommune

I forbindelse med sammenslåingen av Hedmark og Oppland har det pågått et arbeid for å utforme en modell for partnerskapsamarbeidet mellom regionene i det nye fylket og den nye fylkeskommunen.

Etter en prosess som involverte regionrådenes politiske og administrative ledere, ble det utformet et utkast til et formalisert samarbeid gjennom en partnerskapsavtale.

Fellesnemndas arbeidsutvalg besluttet enstemmig den 07.03.19 å sende utkast til avtale på høring til alle kommuner og regionråd i Hedmark og Oppland med høringsfrist 30. juni. Høringsuttalelsen fra Regionrådet i Lillehammer-regionen følger som vedlegg til denne saken.

Revidert avtale ble vedtatt i fellesnemnda 19. september 2019. Den reviderte avtalen åpner i større grad enn tidligere for overgangsordninger og regionale tilpasninger, men hovedtrekkene i avtalen er de samme som ble sendt på høring våren 2019. Saken kommer på nytt opp i Innlandet fylkesting 11.12.19. Der vil de økonomiske rammene fra fylkeskommunens side bli vedtatt, og forslag til avtale blir sendt ut til kommunene for endelig behandling. Ambisjonen er at avtalene skal være signert innen utgangen av februar 2020.

Følgende formelle krav i partnerskapsavtalen må tas høyde for i utformingen av samarbeidsavtale for Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen:

1. Partnerskapsavtalen gjelder for fire år og følger valgperioden. Det er Innlandet fylkeskommune og kommunene som er avtaleparter.
2. Det skal utarbeides 4-årige strategiske planer som skal ligge til grunn for samarbeidet. Partnerskapet skal evaluere seg selv årlig. Evalueringen innarbeides som en del av regionrådets årsrapport/melding.
3. De deltakende kommuner og fylkeskommunen skal være representert politisk i regionrådet. Det legges til grunn et årshjul med fire til seks møter pr. år i det enkelte regionråd, der Innlandet fylkeskommune er representert med politisk ledelse, samt relevant administrativ deltakelse. Andre aktører kan inviteres inn i partnerskapet, dersom partene er omforent om dette.
4. Konsensusprinsippet skal legges til grunn for beslutninger i rådet.
5. Innlandet fylkeskommune yter et årlig tilskudd til hvert regionråd på 2,5 mill. kroner. Regionrådet kan, innenfor fylkeskommunens tilskuddsramme, dekke inntil 50 % av lønnskostnadene (lønn og sosiale utgifter) til daglig leder. Restbeløpet stilles til disposisjon som utviklingsmidler.
6. Kommunene yter samlet et årlig tilskudd til respektive regionråds utviklingsarbeid på minimum 1,0 mill. kroner.

Innspill fra intern evaluering

Som nevnt over ble det våren 2019 foretatt en intern evaluering av Regionrådets arbeid blant regionrådets medlemmer og administrativ ledelse i kommunene. Evalueringen kartla både hva man opplever at fungerer bra og mindre bra og hva man mener bør endres i

forbindelse med omdannelsen til et interkommunalt politisk råd. Hovedfunnene i evalueringen og påfølgende diskusjon kan oppsummeres i disse punktene:

1. Størrelsen (antallet deltakere) er hensiktsmessig for å få til gode diskusjoner.
2. Regionrådet er en god arena for å løfte opp og samordne saker av felles interesse og betydning.
3. Fokuset på næringsutvikling er riktig og viktig.
4. Partnerskapsmidlene er viktige for å gi Regionrådet et reelt handlingsrom og påvirkningsmulighet.
5. Det er rom for å forankre Regionrådets arbeid bedre i de enkelte kommunene.
6. Regionrådslederrollen bør rendyrkes og leder bør innsettes for en lengre periode, eksempelvis to år.
7. Det er ønskelig at Regionrådet i enda større grad blir brukt til å løfte fram store saker av strategisk betydning for regionen.
8. Rådet mangler strategisk og aktiv tilnærming – blir for ofte passive mottakere av ymse innspill.
9. Bør bli bedre til å sette politiske saker på dagsorden og jobbe bedre med disse regionalt mellom møtene.
10. Regionrådet skal være en pådriver i utviklingen av Lillehammer-regionen, både gjennom tildeling av utviklingsmidler og politisk og administrativt påtrykk i saker av stor betydning for regionen.
11. Mer forutsigbar politisk deltakelse fra fylkeskommunen er ønskelig.
12. Regionrådets rolle og mål for arbeidet må tydeliggjøres.

Nasjonale utviklingstrekk

I 2018 ble det på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet foretatt en kartlegging av alle landets regionråd (Nivi-rapport 2018:3). Kartleggingen gir et generelt inntrykk av at mange av regionrådene har vært gjennom en periode preget av demokratisering, profesjonalisering og formalisering. Demokratiseringen kommer til uttrykk ved at mange av regionrådene har fått flere faste deltakere fra kommunestyrene. Arbeidsformene har dessuten blitt mer formelle og mer lik saksbehandlingen i kommunene. Profesjonaliseringen kommer til uttrykk ved at flere regionråd har fast administrasjon og en større administrasjon i form av et regionalt fagmiljø enn for 11 år siden.

I kartleggingen trekkes det videre fram at regionrådene de fleste steder framstår som kommunenes klart viktigste arena for videreutvikling av både tradisjonelt interkommunalt samarbeid om tjenester og samarbeid om regionalpolitiske oppgaver. Det pekes på at regionrådenes viktigste begrunnelse knyttes sterkere til den regionale utviklingsrollen. Moderne regionråd framstår ifølge rapporten som nært koplet til areal- og transportplanlegging, strategisk næringsplan, interkommunalt næringsapparat, samordning av planprosesser og avtalebasert opptreden i forhold til fylkeskommunen og/eller statlige aktører.

Vurdering:

Opprettelsen av et interkommunalt politisk råd i Lillehammer-regionen vil tydeliggjøre det regionale rådets formål og forankre det formelt i ny kommunelov. Dette er også en god anledning til å etablere og formalisere strukturer for informasjonsflyten mellom

Interkommunalt politisk råd (tidl. Regionrådet) og det enkelte kommunestyre og formannskap, samt gjøre grep for å styrke det strategiske utviklings- og påvirkningsarbeidet på vegne av regionen og de interne samarbeidsrelasjonene mellom våre kommuner. I det følgende vurderes først behovet for en styrking av det regionale arbeidet i Lillehammer-regionen. Deretter synliggjøres de vurderingene som har ledet fram til utkastet til samarbeidsavtale som er vedlagt saken.

Behovet for styrking av det regionale arbeidet

I de pågående kommune- og regionreformprosessene er det vedtatt at Hedmark og Oppland fylkeskommuner slås sammen fra 1.1.20, mens det så langt ikke er vedtatt noen sammenslåinger av kommuner verken i Oppland eller Hedmark. I et nytt fylke, bestående av 46 kommuner, er det grunn til å tro at regionalt samarbeid og samordning mellom kommuner vil få økt betydning. Posisjonering i nye Innlandet vil stå høyt på agendaen i de ulike regionene. Ikke minst er dette tilfelle for kommuner og regioner i dagens Oppland fylke. De administrative ressursene knyttet til regionrådene i Hedmark er pr. i dag lagt til fylkeskommunen. Dette er en ordning som vil bli avvirket, men i en overgangsperiode er det grunn til å tro at regionrådene med opprinnelse i Hedmark vil ha enklere tilgang til fylkeskommunale aktører og ressurser enn det som er tilfelle i Opplandsregionene. Også andre faktorer bidrar til behovet for å styrke den strategiske, regionale utviklings- og pådriverrollen knyttet til store samfunnsoppgaver. Muligheter og utfordringer i forbindelse med store infrastrukturprosjekter, manglende ledig næringsareal og ambisjonen om å beholde offentlige tilbud og arbeidsplasser i regionen er forhold som vil ha avgjørende betydning for den videre utvikling av Lillehammer-regionen. I slike saker vil et styrket samarbeid mellom kommunene, utover den rollen Lillehammer-regionen Vekst har i å koordinere de tre kommunenes næringsutviklingsarbeid, kunne være av avgjørende betydning for å oppnå tilstrekkelig gjennomslag og resultater.

En styrket regional innsats fordrer at det legges til rette for at regionrådet og tilhørende administrasjon kan ta en tydeligere rolle. Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse i administrasjonen er en avgjørende faktor for å kunne utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte, legge til rette for strategisk påvirkningsarbeid, sikre oppfølging av politiske initiativ og fremme god informasjonsflyt både mellom deltakerkommunene og mellom ulike politiske møtearenaer. Basert på erfaringer fra de siste års arbeid, er det særlig behov for kompetanse knyttet til politisk forståelse, nettverksarbeid og planarbeid.

Vurderinger knyttet til samarbeidsavtalen

I tråd med kommunelovens § 18-4, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i det interkommunale politiske rådet. Loven regulerer hva som er minstekravet til samarbeidsavtalen. I tillegg må det som nevnt over tas hensyn til de formelle kravene som følger av partnerskapsavtalen. Forslag til samarbeidsavtale følger som vedlegg til saken. I arbeidet med avtalen er det i tillegg tatt hensyn til erfaringene fra dagens regionrådsmodell, slik disse blant annet fremgår av evalueringen som er gjennomført. Avtalen bygger på følgende hovedpunkter:

Navnet: Navnet på organet foreslås å bli *Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen*.

Representantskapet (= Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen):

Representantskapet er det øverste organet i rådet, og det eneste lovpålagte organet. I praksis vil det være representantskapet som utgjør Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen, og som erstatter dagens Regionråd.

Deltakere: Loven sier at samtlige deltakere i rådet skal være representert i representantskapet med minst ett medlem. Hvert kommunestyre eller fylkesting skal selv velge sine medlemmer og minst like mange varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer velges for fire år.

Det anbefales at hver kommune velger to representanter til representantskapet. I tillegg til ordfører anbefales det at opposisjonen skal være representert. I samarbeidsavtalen foreslås videre at fylkeskommunen velger inntil to politiske representanter og at én representant skal være fra politisk ledelse. Likestillingslovens krav til kjønnsbalanse må ivaretas.

Ledelse: I Lillehammer-regionen har den politiske ledelsen av Regionrådet gått på omgang mellom ordførerne i kommunene med ett års varighet. Andre regioner har operert med lengre intervaller, og noen velger også leder blant medlemmene.

Det finnes gode grunner til å utvide perioden for leder av Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen, først og fremst fordi det vil gi bedre kontinuitet i ledelsen og bedre mulighet for å følge opp saker av langsiktig karakter. Det vurderes imidlertid som viktig for eierskapet til, og dynamikken i rådet at lederskapet sirkulerer mellom alle kommunene i regionen. Dette har man hatt gode erfaringer med så langt. I samarbeidsavtalen foreslås at rådet konstituerer seg selv, og med valg av leder for ett år av gangen, med mulighet for forlengelse i ett år.

Formål og oppgaver: Førende for virksomheten i interkommunalt politisk råd er felles planer og strategier. Formålet med rådet kan oppsummeres i følgende punkter:

- Være et politisk samarbeidsorgan og en aktiv pådriver for regional samfunnsutvikling som kan bidra til å skape gode levekår og utviklingsmuligheter for de som bor og har virksomhet i Lillehammer-regionen.
- Være kommunenes felles redskap for bærekraftig regional vekst, gode livsvilkår, samordnet tjenesteyting og effektivisering.
- Legge til rette for økt samarbeid mellom kommunene ved å etablere en felles forståelse for utfordringene i regionen og søke løsninger som utnytter regionens fortrinn.
- Bidra til langsiktig og helhetlig planlegging for å bevare og videreutvikle regionens fortrinn.
- Legge til rette for samhandling mellom næringsliv, universitet/FoU og offentlige myndigheter gjennom felles initiativ og prosjekter.
- Fremme regionens interesser overfor fylkeskommunen og andre myndigheter.
- Være en tydelig, strategisk og politisk aktør som jobber for å styrke Lillehammer-regionens omdømme.

Rådet har følgende konkrete oppgaver:

- Ivareta delegerede regionale næringsutviklingsoppgaver.
- Forvalte partnerskapsmidlene, og andre midler som tilligger Interkommunalt politisk råd.
- Behandle og følge opp styringsdokumenter og rapportering.
- Fremme saker til og følge opp vedtak i Gudbrandsdalstinget når samarbeid i hele Gudbrandsdalen vil være formålstjenlig for regionen.
- Følge opp øvrige saker der kommunestyrene delegerer myndighet til rådet, herunder utforming av felles uttalelser og dialog med overordnede myndigheter og andre premissleverandører.

Interkommunalt politisk råds formål og oppgaver vurderes med dette som tilstrekkelig definert. Det må i mange saker likevel foregå en dialog mellom ulike parter, ofte mellom kommunene og regionen, om hvordan oppgavene skal løses, og hvem som skal gjøre hva. Det interkommunale samarbeidet er dynamisk, og nye oppgaver kan komme etter revisjon av planer, eller utvikling av nye strategier.

Administrasjon:

Det anbefales at administrasjonen samlet sett styrkes med ett årsverk ved å løfte fram funksjonen som daglig leder av rådet til å bli en mer synlig og strategisk orientert funksjon, samtidig som den administrative sekretariatsfunksjonen opprettholdes på samme nivå som i dag. Hovedfokus for den økte innsatsen, vil være å gi økt kapasitet og kompetanse i arbeidet med større saker av politisk-strategisk betydning for regionen, som beskrevet innledningsvis i kapittelet. Det foreslås videre at tituleringen av den administrative lederfunksjonen endres fra daglig leder til regionsjef, tilsvarende som i flere regioner rundt oss.

Administrasjonen av dagens regionråd (ledelse og sekretariatsarbeid) ligger i praksis til det interkommunale samarbeidet Lillehammer-regionen Vekst, med noe bistand fra Lillehammer kommune. Det foreslås at det administrative arbeidet tilknyttet rådet (herunder ledelse, sekretariatsfunksjon, saksforberedelser, administrativ forvaltning av tilskuddsmidler og oppfølging av planer og vedtak) fortsatt ivaretas av ressurser i Lillehammer-regionen Vekst og Lillehammer kommune. De administrative oppgavene omfatter også tilrettelegging for Gudbrandsdalstinget og Kommunedirektørgruppa i Lillehammer-regionen.

Lillehammer-regionen Vekst vil gjennom personell fra Øyer kommune styrkes med ett årsverk. Dette er knyttet til at tidligere ordfører i Lillehammer, Espen Granberg Johnsen, skal tilbake i sin stilling som næringsutvikler i Øyer kommune. I den perioden Granberg Johnsen var ordfører i Lillehammer, hadde han permisjon fra denne stillingen. Dette arbeidsfeltet er i mellomtiden blitt en del av det interkommunale samarbeidet i Lillehammer-regionen Vekst.

Gjennom denne økningen i ressurser foreslås at Lillehammer-regionen Vekst også framover får i oppdrag å ivareta ledelse og administrasjon av det interkommunale rådet, med bistand fra Lillehammer kommune og i kombinasjon med øvrige oppdrag Lillehammer-regionen

Vekst har. Oppdraget skal til enhver tid løses med best mulig anvendelse av kompetanse tilgjengelig i Lillehammer-regionen Vekst og Lillehammer kommune.

For funksjonen som regionsjef foreslås at Lillehammer kommune dekker 50 prosent av kostnadene, mens Gausdal og Øyer dekker 25 prosent hver. For de mer administrative oppgavene videreføres samme fordeling som i dag (1/3 på hver kommune).

Det legges til grunn at regionsjef innstiller til Interkommunalt politisk råd innenfor de saksområder som kommunestyrene har delegert Interkommunalt politisk råd å behandle, mens kommunedirektøren innstiller til formannskap/kommunestyre i saker som omhandler endringer i fullmakter/rammer for Interkommunalt politisk råd. Saker drøftes i kommunedirektørgruppa i Lillehammer-regionen på forhånd.

Økonomiske forhold – drift og tiltaksmidler

For regioner som i dag er tilhørende i Hedmark, legges det opp til en overgangsordning der disse regionene ikke behøver å dekke lønnskostnader for daglig leder år 1. Regionene i Hedmark har ikke vært vant til å bidra med midler verken til lønn for daglig leder eller som matching til partnerskapsmidlene, og overgangsordningen er innført for at regionene gradvis skal kunne tilpasse seg. Regionrådet for Lillehammer-regionen, ved administrasjonen, har bedt om avklaring fra Innlandet fylkeskommune når det gjelder overgangsordningen, hvilken skjevdeling denne vil gi mellom regioner i Hedmark og Oppland og når overgangsordningen avsluttes. Svar på henvendelsen er oppgitt som vedlegg i saken og vil bli ettersendt så snart det foreligger.

Utkastet til partnerskapsavtale legger til grunn at Innlandet fylkeskommune yter et årlig tilskudd på kr. 2,5 mill. til Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen. Inntil 50% av lønnskostnadene (lønn og sosiale utgifter) til daglig leder av regionrådet/regionsjef kan finansieres av disse. Resterende midler stilles til disposisjon som utviklingsmidler. Dette innebærer i størrelsesorden en reduksjon på anslagsvis kr. 500 000 sammenlignet med dagens situasjon, hvor lønnskostnadene dekkes inn i tillegg til kr. 2,5 mill. i utviklingsmidler.

Partnerskapsavtalen forutsetter at kommunene i Lillehammer-regionen selv finansierer lønnskostnader utover det som kan brukes av partnerskapsmidlene, og at kommunene i tillegg yter et tilskudd på til sammen 1 mill. kroner i utviklingsmidler til Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen. Dette tilsvarer det økonomiske bidraget kommunene også tidligere har bidratt med til Regionrådet. Det har tidligere vært lagt til grunn at kommunene har bidratt med 1/3 hver til arbeidet, med begrunnelse i at de tre kommunene har samme nytte av det regionale samarbeidet.

For funksjonen som regionsjef/daglig leder av interkommunalt politisk råd, foreslås en modell der Lillehammer kommune dekker 50 prosent av den kommunale andelen av lønnsutgiftene, mens Øyer og Gausdal dekker 25 prosent hver. Dette fordi regionsjefen i noen grad vil kunne få oppgaver som er mer basert på Lillehammer kommunes egne behov. Det forventes at noe av lønnskostnaden kan dekkes inn av prosjektmidler. Fordeling av kostnader knyttet til det øvrige mer administrative arbeidet i tilknytning til Interkommunalt

politisk råd, samt tilrettelegging for Kommunedirektørgruppa for Lillehammer-regionen og Gudbrandsdalstinget, foreslås videreført som i dag (1/3 på hver kommune).

Inndekningen av øvrige drifts- og lønnskostnader i Lillehammer-regionen Vekst er regulert gjennom egen avtale kommunene imellom, og omfattes ikke av samarbeidsavtalen.

Interkommunalt politisk råd forvalter den årlige rammen av partnerskapsmidler og eventuelle øvrige utviklingsmidler som stilles til rådighet fra kommunene og andre.

Myndighet: I henhold til kommuneloven § 18-1 kan et interkommunalt politisk råd ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger. Det har blitt vurdert hvorvidt Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen burde gis innstillingsrett i visse typer saker som er viktige for regionen. I samarbeidsavtalen foreslås det ikke at rådet får slik innstillingsrett. Det vurderes likevel som viktig at rådet gis mer politisk tyngde og at det jobbes videre med ulike måter å legge til rette for dette.

Møtefrekvens: Det foreslås at representantskapet møtes seks ganger i året, tre i vårhalvåret og tre i høsthalvåret. Dette er i tråd med den møtefrekvensen det legges opp til i partnerskapsavtalen mellom kommunene og fylkeskommunen.

Arbeidsform og mulighet for flere organer: I henhold til partnerskapsavtalen skal konsensusprinsippet legges til grunn for beslutninger i interkommunalt politisk råd. Det bør søkes balanse mellom deltakernes ønsker, forventninger og behov. Kommuneloven åpner for at Representantskapet, dersom dette finner det hensiktsmessig, kan opprette og delegerer myndighet til underliggende organer med utspring i representantskapet. Det er imidlertid kun representantskapet som er lovpålagt. Med en slik sammensetning av og størrelse på representantskapet som det foreslås i Lillehammer-regionen, bør man gjennom seks årlige møter ha et tilstrekkelig antall møtepunkter til å følge opp de formål som tillegges Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen. I evalueringen som ble foretatt av dagens regionråd kom det heller ikke fram noe ønske om å lage en mer omfattende politisk beslutningsstruktur. I regioner med et større antall kommuner (og ditto større representantskap) vil dette trolig være mer aktuelt.

Styringsdokumenter og rapportering

I henhold til partnerskapsavtalen skal det utarbeides en 4-årig strategisk plan som skal ligge til grunn for samarbeidet. Strategien skal basere seg på regionens definerte fortrinn og muligheter. Bærebjelken i den strategiske planen for Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen vil være Regional næringsplan. Eventuelle andre strategiske satsingsområder som rådet vedtar skal også fremgå av den strategiske planen. Det må sikres en rød tråd til kommuneplanens samfunnsdel i de tre kommunene.

De økonomiske ressursene skal underbygge de valgte strategier og prioriteringen av disse skal fremgå av årlig handlingsplan og budsjett.

Partnerskapet skal evaluere seg selv årlig. Evalueringen innarbeides som en del av årsmelding for Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen. Årlig handlingsplan og årsmelding bør oversendes kommunestyrer/fylkesting til orientering.

Det foreslås at den enkelte ordfører tillegges et ansvar for å holde formannskap/kommunestyre løpende orientert om arbeidet i rådet. Helt konkret anbefales det at protokollen fra foregående møte i rådet sendes ut med sakspapirene til formanskapene og settes opp som referatsak/orienteringssak i møtene.

Det anbefales at tradisjonen med en årlig regional formannskapskonferanse for å skape felles forståelse, orientere og forankre virksomheten i rådet videreføres. Se sak om Strategi for interkommunalt samarbeid, vedtatt av de tre kommunestyrene 28.03.2019, samt handlingsplan og forslag til felles møteplasser, vedtatt 26.9.2019.

Rettssubjekt:

Det anbefales at Lillehammer-regionen Interkommunale råd ikke formaliseres som et eget rettssubjekt (skilles ut som egen organisasjon), men får et eget organisasjonsnummer under Lillehammer kommunes.

Konklusjon

Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen erstatter det tidligere Regionrådet for Lillehammer-regionen og etableres i medhold av kommuneloven paragraf 18-1 med virkning fra 15.12.19.

Administrative og økonomiske forpliktelser som er beskrevet i saken innarbeides i deltakernes planer og budsjetter.

Det forutsettes at kommunene i Lillehammer-regionen fatter likelydende vedtak, og at Innlandet fylkeskommune godkjenner Samarbeidsavtalen.

Øvrige konklusjoner framgår av utkast til samarbeidsavtale og forslagene til vedtak i saken.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Kommunestyret vedtar samarbeidsavtalen slik den er vedlagt saken.
2. Interkommunalt politisk råd for Lillehammer-regionen etableres etter kommunelovens paragraf 18-1 med virkning fra 15.12.19, og erstatter tidligere Regionråd for Lillehammer-regionen
3. Leder av interkommunalt politisk råd gis fullmakt til å undertegne partnerskapsavtale med Innlandet fylkeskommune.
4. Administrasjon og arbeidsform knyttet til Interkommunalt politisk råd, organiseres som beskrevet i saken.
5. Administrative og økonomiske forpliktelser innarbeides i deltakernes planer og budsjetter.

6. Det forutsettes at kommunene i Lillehammer-regionen fatter likelydende vedtak, og at Innlandet fylkeskommune godkjenner Samarbeidsavtalen.

Ådne Bakke
Kommunedirektør